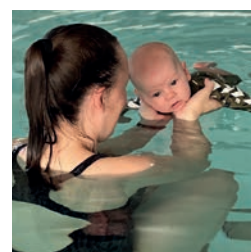
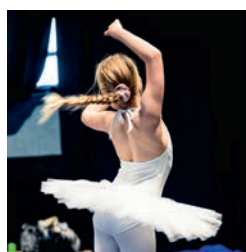

Kultur- og Fritidspolitik

2024-2032

Kultur og Frivillighed
TØNDER KOMMUNE

Indhold

5	Forord
7	Indledning
9	Fritid og idræt
11	Frivillighed
13	Brobygning til foreningslivet
15	Kommunikation
17	Kunst og kultur
19	Sammen om kulturen
21	Markedsføring
23	Kunst for alle

Forord

Kultur- og fritidslivet er med til at gøre Tønder Kommune til et godt sted at bo og til et interessant sted at besøge. Det skaber fællesskab, trivsel og gode oplevelser, som vi kan bære med gennem hele livet. Her får vi værdier som sammenhold og engagement - det er med til at skabe et stærkt og godt samfund.

Denne Kultur- og Fritidspolitik skal sætte rammer og retning for Tønder Kommunes udvikling af kultur- og fritidslivet i de kommende år. Hvad skal der arbejdes med, og hvad skal prioriteres? Derfor er den vigtig, og derfor besluttede vi i Kultur- og Fritidsudvalget, at udviklingen af politikken skulle foregå i en samskabelsesproces. Foreninger og borgere har således været med til at finde frem til de temaer og indsatser, der udgør politikken.

Under to workshops og et borgermøde har deltagerne været delt i en gruppe af kunst- og kulturaktører og en gruppe af idræts- og fritidsaktører. Jeg har lyttet til engagerede diskussioner om, hvad der har betydning netop nu. Det har været spændende og lærerigt at være med.

Som noget nyt har vi valgt at dele politikken i to: Én del for kultur og kunst og én del for idræt og fritid. Hver med tre temaer. På kunst- og kulturområdet er temaerne: Sammen om kulturen, Markedsføring og Kunst for alle. På idræts- og fritidsområdet er temaerne: Frivillighed, Brobygning til foreningslivet og Kommunikation.

Selvom kultur og fritid har meget til fælles, er det langt hen ad vejen forskellige udfordringer, der presser på. Derfor har vi i Kultur- og Fritidsudvalget besluttet, at kunst- og kulturdelen skal løbe i otte år, mens idræts- og fritidsdelen skal løbe i fire. Som noget nyt skaber vi således en anden rytme i udviklingen af politikken.

René Andersen
Formand for Kultur- og Fritidsudvalget

Indledning

Kultur- og fritidslivet i Tønder Kommune danner rammen om aktive fællesskaber for kommunens borgere. I kulturlivet og fritidsaktiviteterne er vi sammen på tværs af familier, arbejdspladser og lokalsamfund. Her har vi en arena, hvor vi kommer for at dyrke vores interesser sammen. I kulturinstitutionerne og foreningslivet mødes vi med hinanden - det skaber sammenhold, trivsel og livsglæde.

Borgerne i Tønder Kommune står forskellige steder i livet og har forskellige interesser. Derfor er der behov for et mangfoldigt og alsidigt kultur- og fritidsliv. Der skal være fællesskaber for borgere i alle livets faser. Det gælder børn og unge. Det gælder dem, der uddanner sig og arbejder i kommunen. Det gælder dem, der flytter til eller tilbage efter at have uddannet sig andre steder. Det gælder den voksende andel af seniorer, der kommer til at udgøre en stadig større procentdel af befolkningen i Tønder Kommune.

En del af Tønder Kommunes indbyggere er flyttet til fra udlandet. Ved indgangen til 2024 bor der knap 5.000 udenlandske statsborgere fordelt på godt 90 nationaliteter i kommunen. Det store antal udenlandske tilflyttere kompenserer for et faldende børnetal, så befolkningstallet og dermed det potentielle antal deltagere i kultur- og fritidslivet kun er let faldende. Og netop kultur- og fritidslivet er en god vej ind i det danske samfund, og på sigt er det de nye borgere, der skal være med til at løfte det ind i fremtiden. Kultur- og fritidstilbuddene skal derfor være rummelige og tilgængelige.

Danskernes fritidsvaner ændrer sig. Det gælder også borgerne i Tønder Kommune. Der bliver flere udøvere af nye idrætter som padel og pickleball, mens der bliver færre udøvere af nogle af de mere traditionelle aktiviteter. Tilpasset idræt og bevægelse - som er idræt og bevægelsesaktiviteter tilrettelagt for mennesker med nedsat funktionsevne - er også en del af foreningslivet.

Stadig flere dyrker idræt alene eller i selvorganiserede fællesskaber. Samtidig er den traditionelle holdsport i nogle områder udfordret af faldende børnetal. Det bliver tydeligt, når mindre lokalsamfund ikke længere kan mønstre et hold. Konsekvensen er, at kravene til de fysiske rammer, faciliteterne, ændrer sig. I Tønder Kommune har vi udarbejdet en analyse af anvendelsen og dækningen af kommunens faciliteter til bevægelse. Dermed vil vi sikre, at der sker en løbende tilpasning af faciliteterne med afsæt i en facilitetsstrategi, som vil supplere denne Kultur- og Fritidspolitik.

Tønder Kommune dækker et stort areal, og i nogle landområder er der langt fra hus til hus. Det har betydning for kultur- og fritidslivet, der både skal leve lokalt og binde borgerne sammen i fællesskaber på tværs af hele kommunen. Derfor skal der så vidt muligt være kultur- og fritidstilbud i alle dele af kommunen. Der, hvor det giver mening, skal der samarbejdes mellem de forskellige lokalsamfund.

Del 1

Fritid og idræt 2024-2028

Tønder Kommune har et rigt fritids- og idrætsliv. Kerneværdierne er fællesskab og bevægelse. Der er muligheder for eliten, og der er plads til, at alle kan være med.

Idrætsanlæg i kommunen danner ramme om mange af foreningslivets aktiviteter. Derudover foregår der fritidsaktiviteter i spejderhytter, på legepladser og andre steder.

De senere år er naturen blevet en stadig vigtigere arena for idræts- og fritidsaktiviteter.

Tønder Kommune har store, unikke naturområder, heriblandt Tøndermarsken og Vadehavet.

Naturen benyttes af kommunens borgere og tiltrækker besøgende fra nær og fjern, der vil tilbringe deres fritid i Tønder Kommune.

TEMA:

Frivillighed

Hvorfor er frivillighed vigtig?

Frivilligheden er fundamentet for fritids- og idrætslivet. De frivillige gør en uundværlig indsats, så der er gode og meningsfulde fritids- og idrætsaktiviteter for kommunens borgere.

Aktiviteterne giver borgerne mulighed for at være en del af fællesskaberne i foreningslivet, og aktiviteterne skaber trivsel og livskvalitet for borgerne.

Mange finder meningsfulde fællesskaber i deres virke som frivillige, og det giver gode oplevelser og nye erfaringer. Det er tilfredsstillende og styrker livsglæden at være noget for andre.

Men frivilligheden er under forandring. Mange vil fortsat gerne være frivillige i traditionelle foreningstilbud, men der er også et ønske om mere fleksibilitet. Stadig flere vil gerne kunne give en hånd med i kortere perioder eller hjælpe til med løsning af afgrænsede opgaver.

Det skal derfor være muligt at være frivillig på en måde, der passer til den enkelte.

Det vil vi:

Rekruttering og motivation:

Det skal være lettere og mere attraktivt at være frivillig, så flere får lyst til at være en del af fællesskabet i foreningslivet

Organisering og udvikling:

Kommunen inviterer foreningerne til samarbejde om fremtidens forandringer af frivilligheden

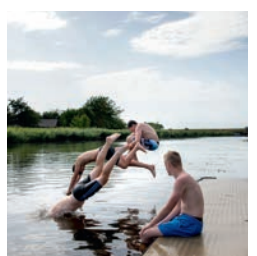
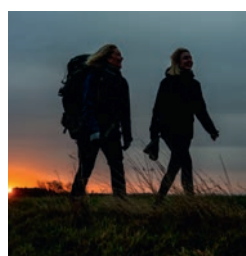
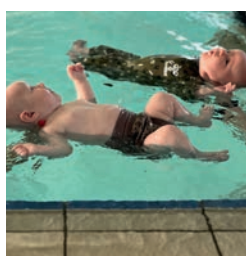
Samarbejde og samskabelse:

Kommunen skal fortsat samskabe med foreningslivet og videreudvikle samarbejder lokalt, regionalt og nationalt

Vi vil arbejde for:

- at børn og unge lærer om og får erfaringer i de frivillige foreninger - blandt andet træner vi fremtidens frivillige i Trænerakademi
- at skabe netværksgrupper for de frivillige, så de lærer af hinanden og de gode eksempler
- at der skal være flere lokale uddannelses tilbud i kommunen for de frivillige, så de kan få ny viden om aktiviteter og foreningsudvikling
- at understøtte det administrative arbejde for de frivillige - blandt andet ved let adgang til medarbejdere i Kultur og Frivillighed
- at understøtte foreningerne i arbejdet med de nye former for frivillighed
- at udvikle frivilligheden gennem samskabelse og partnerskaber - blandt andet ved deltagelse i Bevæg dig for livet
- mere anerkendelse af de frivillige for deres indsats og store betydning for fritids- og idrætslivet

TEMA:

Brobygning til foreningslivet

Hvorfor er brobygning vigtig?

Brobygning til foreningslivet handler om at overvinde barrierer: Kommune og foreninger tager sammen borgere i hånden og viser dem vejen til relevante aktiviteter og fællesskaber. Brobygning kan foregå på forskellige måder. Nogle borgere har måske blot brug for en kontakt til den rigtige person, andre har behov for at blive fulgt på vej. Det kan være fra kommunale sundhedstilbud og sociale indsatser, og det kan være, fordi en borger ønsker at deltage i meningsfuldt fællesskab og bevægelse.

Ikke mindst når der brobygges, har den gode modtagelse i foreningslivet stor værdi. Imødekommenhed og tryghed er blandt nøglerne til en vellykket velkomst. Det er vigtigt med socialt samvær i og omkring foreningernes aktive fællesskaber. De aktiviteter, der brobygges til, skal ramme borgernes behov og passe til deres forudsætninger. Der skal være åbne fællesskaber for borgere, der er uvante med foreningsliv og bevægelsesaktiviteter.

Vellykket brobygning forudsætter et stærkt samarbejde mellem kommunen og foreningerne. Det kræver samarbejde på tværs af forvaltningsområder, og det kræver, at foreningerne understøttes i at tage imod borgere, der ikke tidligere har været en del af foreningslivet.

Det vil vi:

Sammenhæng mellem foreningsliv og kommune:

Styrke relationer og samarbejde mellem kommune og foreningsliv

Viden og erfaringer:

Foreningerne og kommunen skal i fællesskab søge viden om og få erfaringer med brobygning

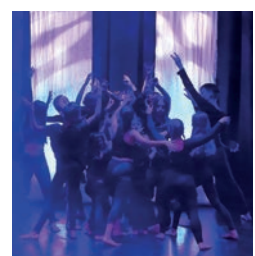
Plads til alle:

Alle skal kunne finde en plads i foreningslivet - også nybegyndere og dem, der bare gerne vil være med

Vi vil arbejde for:

- at understøtte foreningerne i aktiviteter for foreningsuvante borgere
- at der arrangeres kurser og workshops, hvor frivillige og kommunens medarbejdere får og deler viden om brobygning
- at sikre sammenhæng og integration mellem kommunens tilbud og aktiviteter i idræts- og fritidslivet
- at der i bredden af idræts- og fritidstilbuddene er mere fokus på fællesskabet end på at præstere
- at skabe opmærksomhed på tværs af kommunens fagområder om den brobygning, der foregår til foreningslivet
- at udvikle forskellige modeller for brobygning sammen med foreningslivet
- at udbrede brobygning i kommunen, så det er muligt at finde vej ind i foreningslivet, uanset hvor man bor

TEMA:

Kommunikation

Hvorfor er kommunikation vigtig?

Det skal være let for borgerne at finde det rige udbud af fritids- og idrætsaktiviteter og faciliteter i kommunen. Derfor skal kommunikationen være klar og tydelig. Den skal nå borgerne, dér hvor de er.

De kommunikationskanaler, borgerne bruger, er under stadig forandring. De traditionelle medier er i dag suppleret af sociale medier, og i fremtiden vil der formentligt blive kommunikeret på helt nye måder. Fritids- og idrætslivet og kommunen skal følge med forandringerne og udvikle kommunikationen, så den når borgerne.

Der er primært tre niveauer for kommunikationen på fritids- og idrætsområdet: Der kommunikeres mellem kommunen og borgerne, mellem kommunen og foreningerne og mellem foreningerne og borgerne.

Det vil vi:

Formidling af aktiviteter og faciliteter:

Det skal være let og overskueligt at finde informationer om aktiviteter og faciliteter på fritids- og idrætsområdet

Information fra kommunen:

Kommunen skal holde foreningslivet og hallerne orienteret om ny viden og nye tendenser

Kommunikation i foreningerne:

Foreningerne skal understøttes i deres interne og eksterne kommunikation

Vi vil arbejde for:

- en kommunikationsplatform til borgerne med en overskuelig oversigt over de fritids- og idrætsaktiviteter og faciliteter, der er i kommunen
- at bruge kommunikationskanaler, der når borgerne, dér hvor de er
- at understøtte foreningernes og hallernes interne og eksterne kommunikation
- at medarbejderne i Kultur og Frivillighed bliver mere synlige udadtil
- at det skal være let for foreningslivet at kontakte relevante medarbejdere i Kultur og Frivillighed
- at kommunikationen mellem foreningerne og kommunen blandt andet foregår ved fysiske møder
- at kommunen holder foreninger opdateret om, hvad der sker på idræts- og fritidsområdet, som kan være relevant for dem
- at de udenlandske tilflyttere introduceres til foreningslivet

Del 2

Kunst og kultur 2024-2032

Tønder Kommune har tradition for et mangfoldigt kunst- og kulturliv. Her er plads til det traditionelle og det nyskabende og det midt mellem.

Der er håndværkstraditioner, som går langt tilbage i historien: Guldhornene, kniplinger, Skærbæktæpper og Wegnermøbler. Det er kunst og design på højeste niveau. I dag inspireres professionelle kunstnere af den særlige natur og kulturarv i Tønder Kommune.

Blandt kulturarrangementer er Tønderfestivalen kendt langt ud over landets grænser, og strikkefestivalen Masker i Marsken trækker gæster til fra hele landet.

Alle borgere i kommunen har adgang til relevante og vedkommende kunst- og kulturtilbud - og alle er velkomne. Der er tilbud for flittige kunst- og kulturbrugere og for alle dem, der af og til har lyst til en kulturel oplevelse.

TEMA:

Sammen om kulturen

Hvorfor er det vigtigt, at vi er sammen om kulturen?

Kultur kan bringe os sammen. Kultur kan forbinde os på tværs af generationer, interesser og mellem by og land. Når vi oplever kulturen sammen, får vi noget at være fælles om.

Erfaringer viser, at kulturelle oplevelser gennem fællesskaber kan øge livskvaliteten og forbedre trivslen. Kulturen giver os noget at mødes om, noget at snakke om og noget at forholde os til.

Kulturelle fællesskaber kan også være baseret på, at vi er kreative sammen. Her kan nysgerrighed og leg danne ramme om inspirerende og meningsfuldt samvær.

Det er vigtigt, at der også er kulturelle tilbud målrettet børn og unge, så en opvækst i Tønder Kommune er lærerig og fuld af gode oplevelser. Ligeledes skal der være tilgængelige fællesskaber, hvor den voksende andel af seniorer kan finde inspiration og livsglæde gennem kulturen.

Det vil vi:

Børn og unge:

Kulturen skal være tilgængelig og relevant for børn og unge

Kultur og fællesskaber:

Kulturelle oplevelser skal danne grobund for åbne fællesskaber for alle generationer

Seniorer:

Der skal være kulturelle tilbud og muligheder for kreativ udfoldelse for seniorer

Vi vil arbejde for:

- at der er kulturelle aktiviteter og fællesskaber for borgerne på tværs af generationer
- et samarbejde med de unge om kulturtilbuddene i kommunen - blandt andet gennem Tønder Unge- og Kulturråd
- et samarbejde om kultur for børn og unge med skoler, uddannelses- og kulturinstitutioner
- et rigt og mangfoldigt kulturudbud af høj kvalitet for kommunens seniorer
- at indsamle erfaringer, som kan danne baggrund for etablering af åbne kulturfællesskaber, der kan styrke trivsel og livsglæde
- at der er gode rammer og faciliteter for kreative aktiviteter, og at de er synlige og tilgængelige for borgerne

TEMA:

Markedsføring

Hvorfor er markedsføring vigtig?

Kunst- og kulturtilbud i kommunen skal være synlige og markedsføres, så de er attraktive og taler til borgere og besøgende. Informationer, om hvad der foregår, skal være let tilgængelige og overskuelige.

Mediebilledet forandrer sig i et stadigt højere tempo. Det betyder, at markedsføringen af kunst- og kulturtilbud løbende skal udvikles og opdateres.

Forskellige generationer finder oplysninger forskellige steder. Det er derfor vigtigt, at kunst- og kulturtilbud bliver markedsført ad relevante kanaler, der når ud til de ønskede målgrupper.

Kommunen dækker et stort område med mange større og mindre lokalsamfund. Jo bredere kunst- og kulturtilbud bliver formidlet geografisk, desto større er gruppen af potentielle gæster og deltagere.

Gennem koordinering af kunst- og kulturtilbud kan man undgå, at tilbud for samme målgrupper finder sted på samme tidspunkt.

Det vil vi:

Målrettet markedsføring:

De kulturelle tilbud skal markedsføres ad de kanaler, der bedst når de ønskede målgrupper

Én kommune:

Kunst- og kulturtilbud skal markedsføres bredt, så de binder kommunen tættere sammen

Samarbejde på tværs:

Fælles udvikling af markedsføring og koordinering af kunst- og kulturtilbud

Vi vil arbejde for:

- et samarbejde om en fælles platform for markedsføring af kunst- og kulturtilbud i kommunen
- bedre koordinering af kunst- og kulturtilbud i kommunen
- at der arbejdes med målgrupper i markedsføringen af kunst- og kulturtilbud
- at der udveksles erfaringer med markedsføring mellem kunst- og kulturaktørerne - for eksempel i netværksgrupper og workshops
- at kunst- og kulturaktører i kommunen får relevant og opdateret viden om markedsføring

TEMA:

Kunst for alle

Hvorfor er det vigtigt, at der er kunst for alle?

Kunst udfordrer og giver anledning til eftertænkning og nysgerrighed. Kunst er noget vi skaber, og noget vi oplever. Den er til diskussion og kan rokke ved vante forestillinger.

Vi møder kunst forskelligt og i forskellige sammenhænge. Kunsten skal være tilgængelig, så den kan ses og opleves i borgernes hverdag.

Man skal kunne opleve kunst i offentlige rum som parker og pladser, og der skal være mulighed for at opleve kunst på kulturinstitutioner og spillesteder. Kunst kan være blivende værker som for eksempel skulpturer og malerier, og kunst kan være midlertidig og tidsbegrænset som for eksempel koncerter og teater.

Kunst er også selve den skabende proces, hvor et værk bliver til. Borgerne i kommunen skal have mulighed for at mærke værdien af selv at være i en kreativ, kunstnerisk proces.

Det vil vi:

Kunstværker:

Der skal være et bredt udbud af tilgængelig kunst

Kunstoplevelsen:

Kunsten skal bevæge og vække eftertænkning

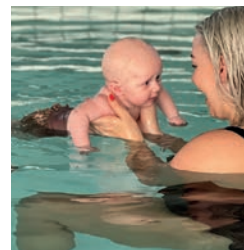
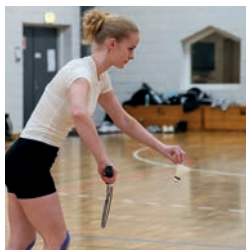
Den kunstneriske aktivitet:

Der skal være gode muligheder for kreative, kunstneriske processer

Vi vil arbejde for:

- en løbende registrering af kunst i det offentlige rum og i offentlige bygninger, så borgerne kan få kendskab til den lokale kunst
- formidling af kunst i det offentlige rum, så den bliver forståelig og tilgængelig
- at skabe gode rammer for, at borgerne kan deltage i kreative, kunstneriske processer
- at kunst medtænkes i forbindelse med kommunale anlægsprojekter og byudvikling
- idéudveksling med kunstaktører om, hvad kunst kan for borgerne i kommunen

Tønder Kommune

Kultur & Frivillighed

Jomfrustien 8

6270 Tønder

Tlf. 74 92 92 92

**TØNDER
KOMMUNE**